

УДК 338.24

ВПЛИВ ЯКОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ НА ПОКАЗНИКИ СОЦІО-ЕКОЛОГО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Кривенко Сергій Володимирович, завідувач кафедри інформаційних технологій, економіки та менеджменту, к. е. н., доцент, Полтавський інститут бізнесу Міжнародного науково-технічного університету ім. академіка Ю. Бугая

Kryvenko Serhii, Head of the Department of Informational Technologies, Economics and Management, Ph. D., Associate Professor, Poltava Institute of Business of International Scientific and Technical University by the name of Yu. Bugay

Kryvenko S. The influence of quality of government regulation of waste management sphere on indicators of socio-ecological-economical development of Ukraine.

The paper noted that the quality of regulation is an important factor for sustainable development in any field. In particular, many indicators of socio-ecological-economic development depend on the state of waste management in the country. The using of expert method to assess the level of the quality of government regulation in the sphere of waste management is grounded. By using the calculation method expert assessments are summarized for the integral index and on which it is concluded that the level of quality of government regulation of waste management in the country. By using the tools of correlation and regression analysis relationship between the index of regulation quality in the sphere of waste management and sustainable development indicators are examined. The article examines the quality of regulation in the sphere of waste management in Ukraine through expert assessment of the degree of international standards, guidelines and rules implementation and receiving at its base a generalized index in dynamics. Using the tools of correlation and regression analysis establishes a relationship between the quality of regulation and indicators of sustainable development of economy, ecology and social sphere of the country. The author has proved that the quality of regulation in the sphere of waste management really has a significant impact on a number of indicators characterizing the state and development of economy, social sphere and ecology of Ukraine. The proposed model is adequate and suitable for use in practice. Proposals for the use of the relationship between the index of quality of regulation in the wastes sphere of Ukraine and a number of key parameters of sustainable development of the country can be used by government bodies that develop the waste management strategy and provide its practical implementation.

Кривенко С. В. Вплив якості державного регулювання сфери управління відходами на показники соціо-еколого-економічного розвитку України.

У роботі обґрунтовано, що якість регулювання є важливим чинником стійкого розвитку для будь-якої сфери. Зокрема, від стану управління відходами в країні залежать багато показників соціо-еколого-економічного розвитку. Обґрунтовано застосування експертного методу для оцінки рівня якості державного регулювання сфери управління відходами. За допомогою розрахункового методу експертні оцінки узагальнюються для отримання інтегрального індексу, на основі якого робиться висновок про рівень якості державного регулювання сфери управління відходами в країні. За допомогою інструментів кореляційно-регресійного аналізу досліджуються взаємозв'язки між індексом якості регулювання сфери управління відходами та показниками стійкого розвитку. У статті досліджується якість регулювання сфери управління відходами в Україні шляхом

експертного оцінювання ступеня впровадження міжнародних стандартів, рекомендацій і правил та отримання на його базі узагальненого індексу в динаміці. За допомогою інструментів кореляційно-регресійного аналізу встановлюється наявність взаємозв'язку між якістю регулювання та показниками стійкого розвитку економіки, екології та соціальної сфери країни. Автором доведено, що якість регулювання сфери управління відходами дійсно має суттєвий вплив на ряд показників, що характеризують стан і розвиток економіки, соціальної сфери та екології України. Пропозиції щодо використання взаємозв'язку між індексом якості регулювання сфери відходів та рядом ключових параметрів стійкого розвитку України можуть бути використані державними органами, що здійснюють розробку стратегії управління відходами та її практичну реалізацію.

Кривенко С. В. Влияние качества государственного регулирования сферы управления отходами на показатели социо-эколого-экономического развития Украины.

В работе обосновано, что качество регулирования является важным фактором устойчивого развития для любой сферы. В частности, от состояния управления отходами в стране зависит много показателей социо-эколого-экономического развития. Обосновано применение экспертного метода для оценки уровня качества государственного регулирования сферы управления отходами. С помощью расчетного метода экспертные оценки обобщаются для получения интегрального индекса, на основе которого делается вывод об уровне качества государственного регулирования сферы управления отходами в стране. С помощью инструментов корреляционно-регрессионного анализа исследуются взаимосвязи между индексом качества регулирования сферы управления отходами и показателями устойчивого развития. В статье исследуется качество регулирования сферы управления отходами в Украине путем экспертного оценивания степени внедрения международных стандартов, рекомендаций и правил и получения на его базе обобщенного индекса в динамике. С помощью инструментов корреляционно-регрессионного анализа устанавливается наличие взаимосвязи между качеством регулирования и показателями устойчивого развития экономики, экологии и социальной сферы страны. Автором доказано, что качество регулирования сферы управления отходами действительно имеет существенное влияние на ряд показателей, которые характеризуют состояние и развитие экономики, социальной сферы и экологии Украины. Пропозиции относительно использования взаимосвязи между индексом качества регулирования сферы отходов и рядом ключевых параметров устойчивого развития Украины могут быть использованы государственными органами, которые осуществляют разработку стратегии управления отходами и ее практическую реализацию.

Постановка проблеми. Проблема відходів в Україні загострюється з кожним роком. Території полігонів і несанкціонованих звалищ вже перевищують площу державного природно-заповідного фонду, а займатися похованням перероблених відходів стає дедалі дорожче. На сьогоднішній день тверді побутові відходи (ТПВ) вивозяться приблизно у 70% міст і в 10% сільських населених пунктів, тобто значна частина сміття залишається невивезеною, що викликає цілий ряд небажаних наслідків. Так, наприклад, причиною до 17% весняних паводків є те, що річкові русла завалені поліетиленовими пакетами. Кожного року в Україні утворюється 12-14 млн. тонн ТПВ, з яких переробляють лише 2-3%, сортують як вторсировину – 7-8% і більше 90% відправляють на звалища й полігони. І якою б тривожною не ставала ситуація з відходами, найближчим часом помітного покращення масової переробки відходів не очікується. В Україні немає окремої галузі управління відходами, а також чіткого законодавчого регулювання та практичних економічних механізмів. У зв'язку з цим проблема якості регулювання сфери відходів набуває неабиякого значення, що й обумовлює актуальність даної статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню різних аспектів впливу державного регулювання та його якості на показники розвитку країни присвячені праці відомих західних економістів, зокрема: Дас, Квінтін, Ченард [3], Чіхак, Тіман, де Мендонка, Гальвао, Лурес та багато інших. Проблеми управління відходами в Україні досліджують такі визначні економісти як В. С. Міщенко, Г. П. Виговська, Ю. М. Маковецька [4], Т.Л. Омеляненко [1] та багато інших. Проте недостатньо на сьогоднішній день спеціалізованих досліджень, пов'язаних із визначенням якості регулювання сфери природокористування, охорони навколишнього середовища та управління відходами. Тому виникає необхідність обґрунтування впливу якості регуляторного управління у сфері відходів на стійкий розвиток країни та розробки методики розрахунку індексу якості регулювання управління відходами.

Мета статті – обґрунтування впливу якості регуляторного управління сферою відходів на стійкий розвиток економіки, екології та соціальної сфери. Відповідно до мети завданнями дослідження є наступні: визначити рівень якості державного регулювання сфери управління відходами в Україні шляхом розрахунку відповідного індексу; встановити взаємозв'язки між якістю регулювання сфери відходів та ключовими показниками соціо-еколоґо-економічного розвитку України; зробити висновки щодо наявності чи відсутності й характеру впливу стану регулювання сфери відходів на стійкий розвиток країни.

Результати дослідження. Стратегія ЄС щодо поводження з відходами, сформульована ще в 90-х роках ХХ ст., спрямована на запобігання утворенню відходів як першочергове завдання при поводженні з ними, причому перевага має надаватися утилізації та переробленню над отриманням енергії з відходів, так як останнє є не найкращим вибором з точки зору екології.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС (зокрема, її додаток «Правові акти») містить перелік директив та Регламентів ЄС у сфері охорони навколишнього природного середовища, що підлягають впровадженню. Даний перелік налічує 29 документів зі складу *Acquis*, які розмежовані за тематичною спрямованістю на 8 секторів, із яких один сектор присвячений управлінню відходами та ресурсами безпосередньо, зокрема й ТПВ [1]. Слід зауважити, що вітчизняне правове поле у сфері відходів має суттєві прогалини. Так, хоча в структурі відходів України левову частку (понад 70%) займають відходи гірничої промисловості, особливості поводження з ними не знайшли свого відображення у законодавстві України.

В Україні законодавство про відходи сформовано в цілому. Воно містить визначення основних принципів та завдань політики держави у сфері поводження з відходами, ключові вимоги та правила екологічно безпечного управління ними, організаційно-управлінські заходи із стимулювання утилізації відходів тощо. На сьогоднішній день удосконалення та модифікація законодавства тривають. Однак, результати юридичної експертизи свідчать про те, що воно вимагає істотного перегляду, так як у багатьох випадках окремі принципи та концептуальні підходи українського та міжнародного законодавства не співпадають. Варто зауважити, що імплементація директив ЄС передбачає не лише внесення доповнень та змін до діючого законодавства, але й розробку нових нормативно-правових актів.

Часові рамки імплементації директив у сфері відходів Угода про асоціацію також визначає. Так, передбачено, що приведення українського законодавства у відповідність до вимог Директиви 2008/98/ЄС (про відходи) повинно бути здійснено протягом 3 років з моменту набрання Угодою чинності, а для окремих норм передбачений 5-річний строк впровадження. Стосовно вимог Директиви 1999/31/ЄС (про захоронення відходів) в Угоді про асоціацію передбачено, що вони мають бути введені в дію через 6 років з моменту набрання чинності Угодою. Проте, зазначені вимоги вступають в силу відразу щодо будь-яких нових об'єктів.

Варто зазначити, що базовий в Україні Закон «Про відходи», прийнятий в 1998 році, розроблявся під впливом рекомендацій європейського права у сфері поводження з відходами, а саме директиви 75/442/ЄЕС (про відходи). Відповідно, у ньому відображені

орієнтири, що були визначені на початковому етапі регулювання.

Інтеграційне значення адаптації українського екологічного законодавства до вимог ЄС важко переоцінити. Слід зазначити, що завдання відповідають цілям, сформульованим у вітчизняній екологічній політиці, зазначеним у Законі України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» [2].

Фахівцями у сфері поводження з відходами здійснюються спроби оцінки рівня відповідності чинної вітчизняної нормативно-правової бази положенням директив ЄС про відходи. Оцінка транспозиції положень Директиви 2008/98/ЄС до вітчизняного законодавства «добре просунута», хоча чітко формалізований підхід до оцінки такої відповідності на сьогоднішній день відсутній.

У науковій літературі достатньо поширеним є підхід, за яким якість регулювання певної економічної системи країни визначається тим, наскільки в ній дотримуються ключові міжнародні стандарти, правила та принципи певної сфери. Зокрема, вчені Дас, Квінтін і Ченард [3] запропонували обчислювати значення індексу якості регуляторного управління для фінансового сектору країни як зважену середню величину повних оцінок їх дотримання. При цьому забезпечується всебічність оцінки аспектів прозорості, відповідальності й цілісності. Даний підхід є універсальним і тому ми вважаємо за доцільне застосувати його у сфері управління відходами.

Індекс якості регулювання сфери управління відходами (QGR_{WT}) для окремої країни можна представити наступним чином:

$$QGR_{WT} = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^J SCORE_j = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^J [0 \times nc_i + 0,33 \times pc_i + 0,66 \times bc_i + fc_i] \times 100$$

де n – загальна кількість положень міжнародних стандартів, дотримання яких оцінюється; j – порядковий номер стандарту; J – загальна кількість стандартів, дотримання яких досліджується; $SCORE_j$ – індикатор дотримання j -ого стандарту; i – положення j -ого стандарту; nc_i – кількість положень j -ого стандарту, які повністю не дотримуються; pc_i – кількість положень j -ого стандарту, які дотримуються частково; bc_i – кількість положень j -ого стандарту, які дотримуються в цілому; fc_i – кількість положень j -ого стандарту, які повністю дотримуються.

Для кожного стандарту, ступінь дотримання країною визначається так: 1=nc(noncompliance) – недотримання; 2=pc(partial compliance) – часткове дотримання; 3=bc(broad compliance) – широке дотримання; 4=fc(full compliance) – повне дотримання.

Огляд цільових орієнтирів у сфері поводження з відходами представлено в табл. 1. В Україні на шляху їх впровадження виникає потреба створення належних інформаційної бази, методичного забезпечення та «точок відліку» для відстеження динаміки показників.

Таблиця 1.

Цільові орієнтири поводження з відходами (Директиви ЄС) [4]

Вид відходів	Намічені показники		
	Використання (утилізація)	Перероблення	Збирання
Відходи пакування	мінімум 60%	55-80%	
Шини	0% захоронення шин		
Відходи електричного та електронного обладнання	70-80% (залежно від виду)	50-80% (залежно від виду)	Мінімум 4 кг на 1 особу на рік
Спрямування на полігони біо-відходів у складі ТПВ	Зменшення до 35% від утворених у 1995 році		
Зношені транспортні засоби	95%, в т.ч. повторне використання	85%, в т.ч. повторне використання	100%, в т.ч. повторне використання

Батарейки та акумулятори		50-75% ефективності (залежно від типу батарей)	45%
Відходи паперу, металу, скла, пластмас			Роздільне збирання паперу, металу, пластику, скла
Відходи домогосподарств та можливо з інших джерел		50% матеріалів таких як папір, метал, пластик та скло	
Відходи будівництва та знесення (окрім ґрунтів та каменю)	70% (включаючи повторне використання)		

У табл. 2 наведено результати авторської оцінки дотримання в Україні рекомендацій щодо поводження з відходами, що містяться в Директивах ЄС. Це дослідження фактично сформувало вихідну базу для розрахунку індексу якості регулювання сфери поводження з відходами України.

Таблиця 2.

Результати авторської оцінки дотримання в Україні рекомендацій щодо поводження з відходами Директив ЄС

Види відходів	Оцінка виконання показників по роках					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Відходи пакування	2	2	2	2	2	2
Шини	3	3	3	3	3	3
Спрямування на полігони біо-відходів у складі ТПВ	2	2	2	3	3	3
Значення індексу якості регулювання сфери відходів за групою показників, що мали бути досягнуті до 2015 року	2,33	2,33	2,33	2,67	2,67	2,67
Відходи електричного та електронного обладнання	3	3	3	3	3	3
Батарейки та акумулятори	2	2	2	2	2	3
Відходи паперу, металу, скла, пластмас	2	2	2	2	2	2
Відходи домогосподарств та можливо з інших джерел	3	3	3	3	3	3
Відходи будівництва та знесення (за виключенням ґрунтів та каменю)	3	3	3	3	3	3
Зношені транспортні засоби	2	3	3	3	3	3
Значення індексу якості регулювання сфери відходів за групою показників, що мали бути досягнуті в 2015-2020 роках	2,50	2,67	2,67	2,67	2,67	2,83
Індикатор якості регулювання сфери управління відходами	2,44	2,56	2,56	2,67	2,67	2,78

Із табл. 2 видно, що за період 2009-2014 рр. загальний індекс якості регулювання сфери управління відходами України зростає. Так, якщо в 2009 р. він становив 2,44, то в 2014 р. – 2,78, що, безперечно, позитивно характеризує діяльність органів регулювання та стан управління даною сферою. Однак, існують певні розбіжності у рівнях виконання стандартів і рекомендацій, розроблених для різних видів відходів та строків досягнення цільових орієнтирів.

Так, за видами відходів найкраще виконуються рекомендації щодо поводження з шинами, відходами електричного та електронного обладнання, відходами домогосподарств та з інших джерел, відходами будівництва та знесення (за виключенням ґрунтів та каменю) – за цими групами протягом 2009-2014 рр. мало місце широке дотримання цільових орієнтирів. Також досить високі показники дотримання мають зношені транспортні засоби. У той же досить низькими є значення оцінок для відходів пакування, батарейок та акумуляторів, відходів скла, паперу металу та пластмас – мало місце часткове дотримання

цільових орієнтирів ЄС. Зауважимо, що повного дотримання не було досягнуто за жодною з груп рекомендацій, так само, як і повного недотримання. Спрямування на полігони відходів біо-відходів у складі ТПВ має середні показники виконання.

Варто відзначити, що більшість індексів продемонстрували позитивну динаміку зміни, отже, мало місце покращення у впровадженні їх у сфері управління відходами. Відповідно, регулювання даної сфери в Україні стало більш якісним.

Розглянемо вплив якості регулювання сфери управління відходами на ключові показники, що характеризують стійкість розвитку економіки країни, екології та соціальної сфери (табл. 3). Серед досліджених нами показників було встановлено щільний зв'язок між якістю регулювання сфери управління відходами та 16 індикаторами стійкого розвитку економіки, екології та соціальної сфери, які розглянемо нижче більш детально.

Таблиця 3.

Результати дослідження взаємозв'язку між якістю регулювання сфери управління відходами України та показниками стійкого розвитку економіки, екології та соціальної сфери (розраховано на основі [6])

Група індикаторів	Показник	Сутність	Рівняння регресії	Коефіцієнт кореляції	Коефіцієнт детермінації	Зв'язок
Індикатори стійкого розвитку економіки	GDP _g	Приріст ВВП за рік, %	-	0,230	0,006	слабкий
	GDP	ВВП на душу населення, дол. США	$GDP = 549,01e^{0,6826 QGR_{WT}}$	0,446	0,219	середній
	GNI	Валовий дохід на душу населення, дол. США	$GNI = 763,13e^{0,5549 QGR_{WT}}$	0,496	0,267	середній
	IVA	Промисловість, додана вартість, % від ВВП	$IVA = 107,56e^{-0,506 QGR_{WT}}$	-0,768	0,600	середній
Індикатори стійкого розвитку екології	ANE	Альтернативна та ядерна енергія (у % від загального споживання енергії)	$ANE = 6,1582 QGR_{WT} + 3,9731$	0,680	0,463	середній
	CRW	Горючі поновлювані джерела енергії і відходи (% від загальної енергії)	$CRW = 1,4252 QGR_{WT} - 2,3578$	0,780	0,609	сильний
	EI	Імпорт енергії, нетто (% використання енергії)	-	0,173	0,048	слабкий
	EU	Використання енергії (кг нафтового еквіваленту на душу населення)	-	0,276	0,099	слабкий
	FF	Споживання енергії викопного палива (% від загальної кількості)	$FF = 113,59e^{-0,1424 QGR_{WT}}$	-0,794	0,636	сильний
	CO2	Викиди CO2 (в метричних тонах на душу населення)	-	-0,077	0,006	слабкий
	ME	Викиди метану (кг еквівалента CO2)	$ME = 71,01e^{-0,0159 QGR_{WT}}$	-0,754	0,569	сильний
	NOE	Викиди закису азоту (тис. тонн CO2 еквіваленту)	$NOE = 56,205 QGR_{WT}^{-1,0271}$	-0,788	0,648	сильний
	OGGE	Інші викиди парникових газів, ГФУ, ПФУ та SF6 (тис. тонн CO2 еквіваленту)	-	-0,136	0,019	слабкий
	IWS	Покращені джерела води (% міського населення, що має доступ)	-	0,000	0,000	слабкий
	MPA	Морські охоронювані райони (% територіальних вод)	$MPA = 0,0677 QGR_{WT}^{5,1397}$	0,718	0,535	сильний
	FA	Лісова площа (у % від площі)	$FA = 16,162 QGR_{WT}^{0,0393}$	0,718	0,535	сильний
	EPC	Споживання електроенергії (кВт на душу населення)	$EPC = 3,5498 \ln(QGR_{WT}) + 0,1819$	0,853	0,745	сильний
Індикатори стійкого розвитку	BR	Народжуваність (на 1000 осіб)	-	0,000	0,000	слабкий
	DR	Смертність (на 1000 осіб)	-	0,000	0,000	слабкий
	HEpc	Видатки на охорону здоров'я на душу населення, поточні (у доларах США)	$HEpc = 67,456e^{-0,0768 QGR_{WT}}$	-0,543	0,299	середній

соціальної сфери	HE	Видатки на охорону здоров'я, усього (% від ВВП)	-	0,192	0,037	слабкий
	HEP	Державні видатки на охорону здоров'я (у % від загальних витрат на охорону здоров'я)	$HEP = 987,04 \ln(QGR_{WT}) - 679,17$	0,941	0,891	сильний
	LEB	Очікувана тривалість життя при народженні, усього(років)	$LEB = 57,338 QGR_{WT}^{0,2153}$	0,809	0,669	сильний
	MRI	Рівень дитячої смертності (на 1000 народжених)	$MRI = 50,469 QGR_{WT} - 1,725$	-0,939	0,894	сильний
	PG	Приріст населення (% на рік)	$PG = -7,183 QGR_{WT} + 17,913$	-0,642	0,413	середній
	PT	Населення, чисельність	$PT = -5,6182 QGR_{WT} + 60,113$	-0,843	0,710	сильний

Таким чином, серед розглянутих 26 показників було встановлено сильний вплив якості регуляторного управління на наступні показники (всього 11): горючі поновлювані джерела енергії і відходи (% від загальної енергії), споживання енергії викопного палива (% від загальної кількості), викиди метану (кв еквівалента CO₂), викиди закису азоту (тис. тонн CO₂, морські охоронювані райони (% територіальних вод), лісова площа (у % від площі), споживання електроенергії (кВт на душу населення), державні видатки на охорону здоров'я (у % від загальних витрат на охорону здоров'я), очікувана тривалість життя при народженні, усього(років), рівень дитячої смертності (на 1000 народжених), населення, чисельність. Окрім того, помірним є вплив на такі показники (всього 6): ВВП на душу населення, дол. США, валовий дохід на душу населення, дол. США, промисловість, додана вартість, % від ВВП, альтернативна та ядерна енергія (у % від загального споживання енергії), видатки на охорону здоров'я на душу населення, поточні (у доларах США), приріст населення (% на рік). Таким чином, 65% показників продемонстрували взаємозв'язок із індексом якості регулювання сфери управління відходами. Для усіх інших показників, представлених у таблиці, зв'язок є неістотним, оскільки значення коефіцієнту кореляції є меншим за 0,3.

Висновки: якість регулювання сфери управління відходами України поступово зростає з кожним роком, хоча й не є такою високою, як у економічно розвинених країнах. Міжнародні стандарти й правила регулювання в країні запроваджуються, однак вітчизняне законодавство має суттєві прогалини. За допомогою інструментів кореляційно-регресійного аналізу було доведено, що краща регуляторна структура управління посилює стабільність розвитку країни. Значимі коефіцієнти, отримані для ряду показників, що характеризують стійкий розвиток, вказують на те, що вплив регуляторного управління на соціо-еколого-економічні показники дійсно має місце, а отже відповідальним за сферу відходів державним органам слід звернути увагу й тримати на контролі дані показники та підвищувати рівень якості регулювання шляхом максимального впровадження директив ЄС.

Список використаних джерел:

1. Омеляненко Т. Л. Ключові положення Директиви 1999/31/ЄС про захоронення відходів та особливості її імплементації в Україні [Електронний ресурс] /Т. Л. Омеляненко. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/attachments/content-attachments/3768/9Omelyanenko.pdf>.
2. Про відходи: Закон України від 5 березня 1998 р. № 187/98-ВР, зі змінами та доп. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=187%2F98-%E2%F0>.
3. Das U. S. Does Regulatory Governance Matter for Financial System Stability? An Empirical Analysis / Udaibir S. Das, Marc Quintyn, Kina Chenard / IMF Working Paper WP/04/89. – 2004.
4. Міщенко В. С. Інституціональний розвиток сфери поводження з відходами в Україні: на шляху європейської інтеграції / В. С. Міщенко, Ю. М. Маковецька, Т. Л. Омеляненко. – К.: ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», 2013. – 192 с.

5. Ньюбауэр А. Сближение с политикой ЕС по отходам: краткий путеводитель для стран-партнеров по Европейской политике добрососедства и России / А. Ньюбауэр, З. Тагара, М. Дзюладзе // Институт Международной и Европейской Экологической Политики. – Берлин, 2008. – 32 с.
6. Indicators from the World Development Indicators: Ukraine [Electronic resource] / The World Bank. – Access mode: <http://data.worldbank.org/indicator>.

References

1. Omelyanenko, T. L. “Key concepts of Directive 1999/31/EC on waste disposal and features of its implementation in Ukraine” [“Kliuchovi polozhennia Dyrektyvy 1999/31/Yes pro zakhoronennya vidkhodiv ta osoblyvosti yii implementatsii v Ukraini”], available at: <http://www.minregion.gov.ua/attachments/content-attachments/3768/9Omelyanenko.pdf>
2. “The Law of Ukraine on March 5, 1998 No. 187/98-VR” [Zakon Ukrainy “Pro vidkhody” vid 5 bereznia 1998 roku №187/98-VR”], available at: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=187%2F98-%E2%F0>
3. Das, U. S., Quintyn, M. and Chenard, K. (2004), “Does Regulatory Governance Matter for Financial System Stability? An Empirical Analysis”, IMF Working Paper WP/04/89.
4. Mishchenko, V. S., Makovetska, Yu. M. and Omelyanenko, T. L. (2013), “Institutional development of the sphere of waste management in Ukraine: on the path of European integration” [“Instytutsiiny rozvytok sfery povodzhennya z vidkhodamy v Ukraini: na shlyakhu yevropeiskoi integratsii”], Kyiv: State institution “Institute of environmental economics and sustainable development of NAS of Ukraine”.
5. Newbauer, A. (2008), “The proximity with the policy of EU in wastes: brief guide for the countries-partners in European policy neighbourhood and Russia” [“Sblizhenie s politikoi Yes po otkhodam: kratkii putevoditel dlia stran-partnerov po Yevropeiskoi politike dobrososedstva i Rossii”], Berlin.
6. “Indicators from the World Development Indicators: Ukraine”, The World Bank, available at: <http://data.worldbank.org/indicator>

Ключові слова: держава, управління відходами, регулювання, якість регулювання, індекс, стійкий розвиток, міжнародні стандарти.

Ключевые слова: государство, управление отходами, регулирование, качество регулирования, индекс, устойчивое развитие, международные стандарты.

Keywords: government, waste management, regulation, quality of regulation, index, sustainable development, international standards.